

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу»

на тему: **«РОЗРОБКА ПРОГРАМ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ В РЕГІОНІ (НА ПРИКЛАДІ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ)»**

Виконавець:

студентка ФЕУП

Семіусова Дівія Віталіївна _____

Науковий керівник:

к.е.н, доцент

Фіалковська Анастасія Андріївна
_____

Одеса 2023

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Досягнення позитивного інвестиційного клімату в країні сьогодні є надзвичайно важливим. Так, тому що це безпосередньо впливає на динаміку економічного розвитку, модернізацію виробництва, дає можливість країні брати участь у міжнародному поділі праці.

Більшість економістів інвестиційне середовище трактують як сукупність політичних, правових, економічних і соціальних умов, що забезпечують і сприяють інвестиційній діяльності вітчизняних та іноземних інвесторів. Тому необхідно проаналізувати інвестиційний розвиток у різних регіонах України, ефективність методів центральної та місцевої влади щодо створення привабливого інвестиційного клімату та надати рекомендації щодо його покращення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій показує, що питанням розробки програм розвитку промисловості в Одеському регіоні представлена працями провідних українських вчених та спеціалістів у галузі виробництва: Захарченко Н., Баєва О.В., Гаєвська Л.М., Говоруха Ж.А., Давидюк Ю.В., Данік Н.В., Добрава Н.В., Сментина Н.В., Фіалковська А.А. та інші.

Мета кваліфікаційної роботи – розробити програми розвитку промисловості в Одеському регіоні.

Досягнення поставленої мети здійснювалось через вирішення таких **завдань**:

1. розглянути промисловість як провідну галузь економіки держави;
2. вивчити державне регулювання розвитку промисловості;
3. дослідити сутність програмування як форми державного регулювання економіки;
4. проаналізувати розвиток промисловості в Україні;
5. розглянути особливості розвитку промисловості в Одеській області;
6. провести SWOT-аналіз розвитку промисловості в Одеській області;
7. навести проблеми розвитку промисловості в Одеській області та обґрунтування необхідності їх розв'язання програмним методом;
8. обґрунтувати перспективи розвитку промисловості в Одеській області.

Об'єкт дослідження – розвиток промисловості в Одеському регіоні.

Предмет дослідження – розробка програм розвитку промисловості в регіоні.

Методи дослідження. При написанні кваліфікаційної роботи використовувались такі методи:

- 1) економіко-статистичний аналіз: аналіз графіків та таблиць;
- 2) маркетинговий, що представляє собою SWOT-аналіз регіону;
- 3) порівняльний метод – при дослідженні сучасних підходів до розвитку регіону та управління його економічним розвитком;
- 4) розрахунково-аналітичні методи – при визначенні проблем, тенденцій і перспектив розвитку регіону;

5) метод експертних оцінок – при визначенні основних характеристик зовнішнього середовища регіону.

Інформаційна база дослідження: Закони України, інші нормативно-правові акти України, наукові дослідження вітчизняних і зарубіжних вчених, матеріали наукових конференцій та періодичних видань, статистичні дані Державної служби статистики України, Головного управління статистики в Одеській області та Головного управління економіки Одеської обласної державної адміністрації, монографічні дослідження, навчальна література, наукові статті.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел (35 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 71 сторінок.

Основний зміст викладено на 69 сторінках. Робота містить 4 таблиці, 5 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретико-методологічні засади промисловості»* розглядається промисловість як провідну галузь економіки держави. Вивчено державне регулювання розвитку промисловості. Досліджено сутність програмування як форми державного регулювання економіки.

У другому розділі *«Аналітична оцінка розвитку промисловості в Одеській області»* проаналізовано розвиток промисловості в Україні. Розглянуто особливості розвитку промисловості в Одеській області. Проведено SWOT-аналіз розвитку промисловості в Одеській області.

У третьому розділі *«Шляхи розвитку промисловості Одеської області»* наведено проблеми розвитку промисловості в Одеській області та обґрунтування необхідності їх розв'язання програмним методом. Обґрунтовано перспективи розвитку промисловості в Одеській області.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі було розглянуто тему «Розробка програм розвитку промисловості в регіоні (на прикладі Одеської області)» та зроблено наступні висновки:

1. Промисловість визначає рівень розвитку суспільних продуктивних сил і можливості застосування індустріальних методів праці в різних галузях народного господарства для підвищення продуктивності праці, підвищення інтенсифікації та ефективності суспільного виробництва. Важливе місце у вирішенні завдань розвитку національної економіки займає промисловість. Місце визначається тим, що воно виробляє основну частину ВВП.

Промисловість, насамперед такі її основні галузі, як електроенергетика, металургія, хімічна промисловість і машинобудування, є матеріальною основою технічного процесу і реконструкції всіх галузей народного господарства.

2. Метою Держпромрозвитку є створення сучасного промислового комплексу, інтегрованого у світове виробництво, здатного вирішувати основні завдання соціально-економічного розвитку та побудови України у високотехнологічну державу в умовах інтеграції та глобалізації.

3. Недостатня ефективність ринкових механізмів і необхідність глибоких і швидких структурних змін у національній економіці вимагають використання народногосподарського планування. Його основою є формування та реалізація загальнодержавного цільового плану, який є одним із найважливіших засобів реалізації структурної політики країни, що позитивно впливає на соціально-економічні процеси в країні. Водночас важливо удосконалити методи управління державними програмами та державними проектами, які мають бути в руках представників не лише корпоративних структур, а переважно органів державної влади.

4. За підсумками 2021 року українська економіка зросла на 3%. Таку оцінку надав Bank Negara, який порівнює це збільшення з падінням реального ВВП на 4% у 2020 році. Стабільний споживчий попит, збільшення інвестицій бізнесу після кризи та рекордні врожаї посприяли відновленню.

Тим часом відновлення економіки було повільнішим, ніж очікувалося. Економічне зростання стримується стрімким зростанням цін на енергоносії, слабким відновленням сфери послуг внаслідок негативного впливу карантинних обмежень та обмеженими потужностями в окремих галузях виробництва.

5. Слід зазначити, що необхідно створити умови для покращення інвестиційного клімату в регіоні, а також необхідні додаткові стимули щодо укладення договорів для інвестування коштів приватного сектору в економіку Одеської області.

6. Сильні сторони (визначаються на основі результатів аналізу сильних сторін і можливостей). Сильні сторони Одеси полягають у її вигідному географічному розташуванні (приморські та прикордонні території України) та повністю розвиненій і розгалуженій інфраструктурі, що дозволяє розширити географічний масштаб експорту продукції та є важливим для країн, які розвивають спільні маршрути на «Євразійській» осі, особливо приєднання до Транс'європейської транспортної мережі (TEN-T), Транскаспійського міжнародного транспортного шляху та «Нового шовкового шляху» через Чорне та Каспійське моря, реалізація ініціативи «Трьох морів», яка передбачає створення федерації держав на території між Балтійським, Чорним та Адріатичним морями.

7. Найбільшими емітентами забруднюючих речовин в атмосферне повітря є підприємства з виробництва та розподілу електроенергії, газу та води (43% від загального обсягу викидів стаціонарних джерел області) та переробної промисловості (29% загального обсягу викидів стаціонарного джерела).

8. Запропоновано стратегічний фокус: екологічна трансформація. В Одеській області високе утворення відходів та низькі показники використання як вторинної сировини призводять до того, що обл.

У промисловості та комунальному господарстві накопичуються значні обсяги твердих побутових відходів, лише незначна частина яких використовується як вторинний матеріальний ресурс, а решта потрапляє на звалища (приблизно 68% від загального обсягу утворення). Відсутність системи утилізації побутових відходів призводить до втрати мільйонів тонн ресурсоцінних матеріалів, що містяться у відходах, які мають потенціал для повторного введення в економічний цикл. Впровадження систем роздільного збору та повторного використання відходів є невід'ємною частиною підвищення ефективності використання природних ресурсів та переходу до сталої економіки.

АНОТАЦІЯ

Семіусова Д. В. «Розробка програм розвитку промисловості в регіоні (на прикладі Одеської області)».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності «076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» за освітньою програмою «Економіка та планування бізнесу». Одеський національний економічний університет. Одеса, 2023.

У роботі розглядається промисловість як провідна галузь економіки держави; вивчено державне регулювання розвитку промисловості; досліджено сутність програмування як форми державного регулювання економіки; проаналізовано розвиток промисловості в Україні.

Розглянуто особливості розвитку промисловості в Одеській області; проведено SWOT-аналіз розвитку промисловості в Одеській області.

Наведено проблеми розвитку промисловості в Одеській області та обґрунтування необхідності їх розв'язання програмним методом; обґрунтовано перспективи розвитку промисловості в Одеській області.

Ключові слова: промисловість, розвиток, економіка країни, відновлення, стратегія, інвестиції.

ANNOTATION

Semiusova D. "Working out of industrial development programs in the region (on the example of the Odesa region)".

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty "076 "Entrepreneurship, trade and stock market activity" under the educational program "Economics and business planning". Odesa National University of Economics. Odesa, 2023.

The work considers industry as a leading branch of the state's economy; state regulation of industrial development was studied; the essence of programming as a form of state regulation of the economy was investigated; the development of industry in Ukraine is analyzed.

The peculiarities of the development of industry in the Odesa region are considered; a SWOT analysis of industry development in Odesa region was carried out.

The problems of industrial development in the Odesa region and the justification of the need to solve them by the software method are presented; the prospects for the development of industry in the Odesa region are substantiated.

Key words: industry, development, economy of the country, recovery, strategy, investments.